

BARTIN İLİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Hüseyin TUROĞLU *
Araş.Gör. Hasan ÖZDEMİR*

Özet

Bu çalışmada, yerel halkın refah düzeyine olumlu katkı sağlayan ekoturizm faaliyetlerinin, Bartın ili için bir imkan olup olmadığı araştırılmıştır. Bartın ilinin doğal ve kültürel mirasının belirlenmesi çalışmaları, ekoturizm kavram ve kapsamı içinde kalmak şartı ile, arazi çalışmaları, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama ve Global Konum Belirleyici teknolojileri kullanılarak coğrafi perspektifte gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar sonucunda, Bartın ilinin ekoturizm uygulamaları için zengin bir potansiyele sahip olduğu görülmüş ve Bartın için uygulanma imkanı olan ekoturizm faaliyet türleri belirtilmiştir. Ayrıca bu türlere ait hedeflerin belirlenerek multidisipliner bir çalışma ile ekoturizm prensipleri esas alınarak doğru projelerin üretilmesi ve uygulamaya geçilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Bartın, ekoturizm faaliyeti

* İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, İSTANBUL,
turogluh@istanbul.edu.tr

Abstract

In this study, Ecotourism activities which have positive contribution to prosperity of local people has been investigated to find out whether or not an opportunity for Bartın city. The investigation of natural and cultural heritages of Bartın city realized is not in only geographic perspective but also ecotourism concept and scope using field works, Geographical Information System(G.I.S.), Remote Sensing (R.S.) and Global Positioning System(G.P.S.) technologies. In the result of these studies, it is found out that Bartın city have abundance potential for ecotourism activities and some types of ecotourism activities which are able to be applied to Bartın city designated. Also it has suggested that authorities decide on goal or goals about ecotourism activities according to a multidisciplinary study, creating suitable ecotourism projects which can be put into practice in Bartın city.

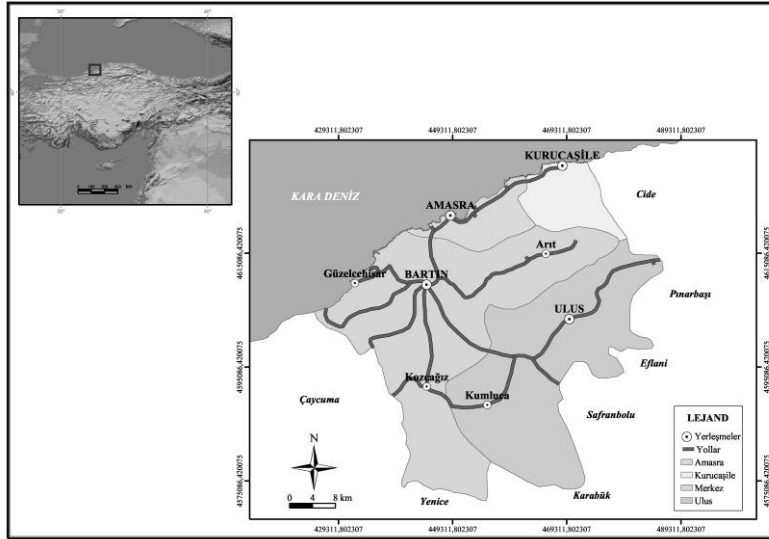
Keywords: *ecotourism, Bartın, ecotourism activities*

BARTIN İLİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ

Determination of Ecotourism Potential in Bartın City.

Giriş

Ekonomisi, son yıllara kadar TKİ nin Amasra kömür işletmesi üretim faaliyetlerine dayalı olan Bartın ili, TKİ nin üretimi düşürme programı karşısında, kendine yeni ekonomik çıkış yolları aramış ve bazı sanayi dallarına ait yatırımlar yapılarak halkın yaşam standardının yüksek tutulmasına çalışılmıştır. Tam bu geçiş döneminde meydana gelen sel ve taşkın afetleri ile bunların tetiklediği diğer afetler, özellikle 21-22 Mayıs 1998 sel-taşkın afeti, Bartın ilinin yeni yapılanma aşamasındaki yatırımlarına zarar vererek, ekonomik durumunu olumsuz yönde etkilemiştir. Devlet ve özel sektörün, Bartın ili için ekonomik yatırımları yanında, halkın ekonomik kazancına katkı sağlayacak, gelir düzeyini yükseltecek bir faaliyet türü olarak “*Ekoturizm, Bartın ili ekonomisi için alternatiflerden biri olabilir mi?*” sorusu önem kazanmıştır.

Şekil 1: Çalışma alanının lokasyonu

Bu çalışmada Bartın ili, ekoturizm potansiyelinin araştırılması amaçlanmıştır (Şekil 1). Bu amaç için Ekoturizm kavramı, kapsamı ve uygulanmasındaki bazı temel hedefler ortaya konularak, bu esaslar çerçevesinde Bartın ilinin doğal ve kültürel mirası incelenmiş ve ekoturizm amaçlı bir envanter çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yöntem olarak iki temel içeriği vardır. Bunlardan biri uygulamanın Coğrafi Bilgi Sistemleri (C.B.S.) metodolojisi uygulanarak, tamamen bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesi, diğeri ise arazi çalışmalarıdır. Arazi çalışmaları ve C.B.S. grafik veri tabanı oluşturulmasında 1/25 000 ölçekli topografya haritaları kullanılmıştır. Arazi çalışmaları sırasında sayısal veri üretilmesi ise Küresel Konum Belirleyici (GPS) ile yapılmıştır. Fotoğraf alımı, istatistik ve anketlerin yapılması da diğeri arazi çalışmalarından bazılarıdır. Daha sonra ise toplanan veriler ve yapılan analizler ile Bartın ili için ekoturizm modelleri önerilmiştir.

Ekoturizm kavramı ve kapsamı

Çeşitli kaynaklarda bazen farklı, çoğu kez de benzeşen tanımlamaları yapılan ekoturizm; Doğal ve kültürel miras konulu, ziyaretçi ve yerel halkın menfaatlerini gözeten, korumacı ve eğitsel, sürdürülebilir turizm faaliyetleridir. Bu tanımın da vurguladığı gibi ekoturizmin belli hedefleri vardır. Bu hedefleri şu şekilde maddelemek mümkündür;

- Doğal ve kültürel mirasın korunmasına aktif olarak katkıda bulunmak,
- Halkın refah seviyesini yükseltmek,
- Yörenin doğal ve kültürel mirasını turistlere tanıtmak,
- Gruplara olduğu kadar, bağımsız turistlere de en iyi imkanları sunmak,
- Geri kazanılması mümkün olmayan kaynak kayıplarını en aza indirmek,
- Turizm yönetimi ve ilgili organizasyonlarda yerel halkın katılımcı rol alması,
- Turiste tanıtmaya-bilgilendirme, yerel halka ise kültürel, sosyal ve ekonomik gelişme hizmeti getirmek,

- Turistlerin olduğu kadar yerel halkında sürdürülebilir turizm konusunda bilinçlenmelerini sağlamak,
- Ekoturizm faaliyetlerindeki iş imkanlarını tekelcilikten kurtarıp, yerel halk ile ilgili kurum ve kuruluşlara eşit olarak yayarak geliri dağıtmak,
- Turizm faaliyetlerinin her anlamdaki olumsuz etkilerini en aza indirmek.

Yukarıda özetlenerek sıralanan hedefler aslında ekoturizm faaliyetlerinin temel esaslarıdır. Bu esasların uygulanması ve ekoturizm faaliyetlerinin hayata geçirilmesi ise bazı şartlara bağlıdır. Bu şartlar aslında bir uygulama sahası için, “Ekoturizm iyi bir seçenektir” sorusunun cevabıdır. Bir başka ifade ile ekoturizm uygulamaları için öncelikle değerlendirilmesi gereken konulardır ve bunları da şu şekilde özetlemek mümkündür. Bir uygulama sahasındaki;

- Doğal ve kültürel miras potansiyeli,
- Altyapı ve teknik organizasyonların yeterliliği,
- Kamu ve özel sektörün ve yerel halkın ekoturizm duyarlılığı,
- Yerel halkın sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleri,
- Konuyla ilgili mevcut kanun ve kuralların yetkin ve uygunluğu,
- önemlidir ve ekoturizm faaliyetlerinin uygunluğu hakkında bu hususların değerlendirilmesi gerekir. Bu gereklilik, ekoturizm uygulamalarındaki başarı yada doğru tercih olup olmadığı hakkında yönlendirici olacaktır. Eğer bir uygulama sahası için ekoturizm faaliyetlerinden biri veya bir kaç tercih edilecekse bu durumda ilgili projelerin verimli bir şekilde uygulanabilme şartlarını şu şekilde sıralamak mümkündür;
- Ekoturizme temel dayanak olacak, oluşturacak bilgilerin derlenmesi,
- Her proje için özel hedeflerin belirlenmesi ve sürdürülebilir kullanım amaçlı yönetim planlamasının yapılması,
- Proje ile ilgili kamu ve özel sektör ile yerel halkın işbirliğinin sağlanması,
- Yasal düzenlemelerin gözden geçirilmesi,

- Proje prensiplerinin uygulanmasında hassasiyet gösterilmesi,
- Proje yönetim takibi.

Yukarıda maddelenen konu başlıkları, ekoturizm uygulamaları için atılacak ilk adımdan itibaren yapılması gerek çalışmaları içermektedir (Schaller,D.T.,1995, Shepherd,N.,1994, Shores, J.N.,1999-2001, İlgili Web adresleri)

Bartın ili ekoturizm potansiyeli

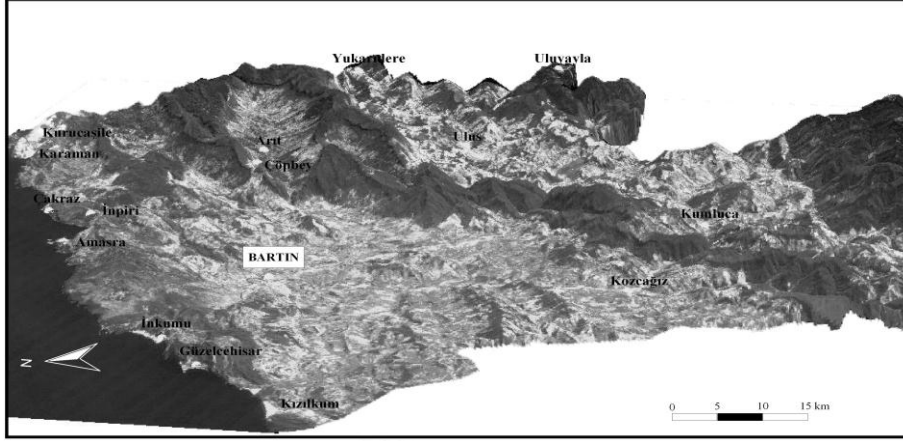
Bartın ili, özetlenen Ekoturizm kavram ve kapsamının temel esasları doğrultusunda incelenmiştir. Bu inceleme öncelikle Bartın ilinin “Doğal ve Kültürel Mirası” üzerinde yoğunlaşmıştır.

Bartın ilinin Doğal Mirasının belirlenmesi amacı ile doğal ortam analizi ile, yeryüzü şekilleri (jeomorfolojisi) bitki örtüsü, hidrografyası, yerel iklim özellikleri gibi “*Fiziki Coğrafya*” elemanları incelenmiştir (Turoğlu,2000). Ayrıca, Bartın ilinin, konu kapsamında ele alınan coğrafik özelliklerini yansıtmak amacıyla, sahayı tanıtmaya yönelik olarak, sayısal arazi modeli ve arazi kullanım haritası hazırlanmıştır(Şekil 2-3).

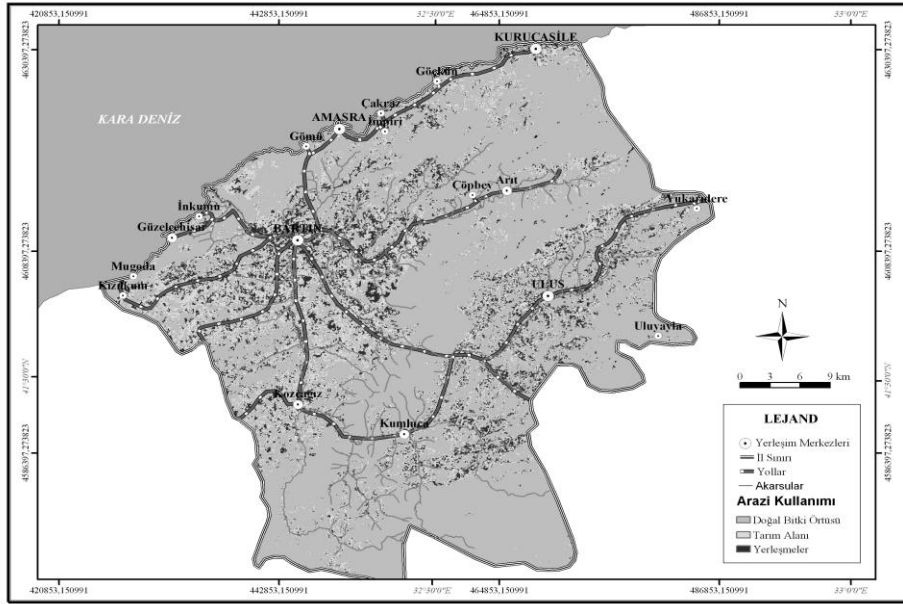
Bu kapsamda Bartın ilinin;

- Kıyı jeomorfolojisi: Alçak (plajlı kıyı) ve yüksek (falezli) kıyılar olmak üzere,
- Karst jeomorfolojisi : Mağaraları, ve diğer doğal miras karakterindeki erime şekilleri,
- Yapısal jeomorfolojisi : Diklikleri, kanyon vadileri, yamaçlar, boğazlar ve geçitler, yaylacılık yapılan farklı yükseltilerdeki plato yüzeyleri, yüksek dağlık alanlar,
- Doğal bitki örtüsü tür ve dağılışı özellikleri,

Determination of Ecotourism Potential in Bartın City.

Şekil 2: Bartın ilinin yüzey şekilleri özelliklerini yansıtan Sayısal Arazi Modeli (Güneybatıdan – Kuzeydoğuya bakış)

Şekil 3: Bartın ilinin ekoturizm için öneme sahip güncel arazi kullanım özellikleri (Landsat TM uydu görüntüsü 3,2,1 bant kombinasyonu ISODATA yöntemiyle elde edilmiştir.)

- Yüzeysel suları: Bartın çayının drenaj özellikleri, şelaleler, kaynaklar,
- Yükseltiye ve bakıya bağlı yerel iklim farklılıkları,
- Bartın ilinin Kültürel Mirasının belirlenmesi amacı ile de il genelinde gözlem, anket ve istatistik çalışmaları yapılarak bir envanter çıkarılmıştır. Bu envanter;
- Tarihi özellikler: Turizm için öneme sahip her türlü tarihi miras (kale, camii, köprü, her türlü yapı, ören yeri, vb.).
- Ekonomik özellikler: Geleneksel el sanatları (dokuma, tel kırma, ahşap ve metal işçiliği, vb.),
- Kültürel özellikler: Yaylacılık faaliyetleri, festivaller, şenlikler,
- Yerleşim özellikleri: Kır yerleşimleri (Yaylalar, dağ köyleri ve orman köyleri, vb.)

gibi Bartın ilinin kültürel miras özelliklerini belirlemeye yönelik bir kapsam ile hazırlanmıştır. (Tablo 1).

Bartın ili için ekoturizm faaliyetleri

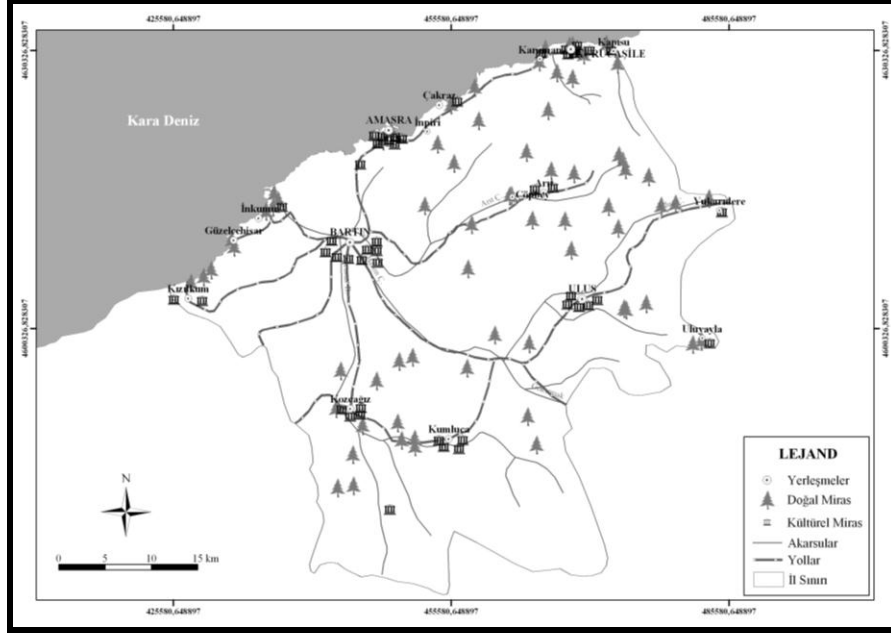
Bartın ili ekoturizm potansiyeli amaçlı envanter ve değerlendirme çalışmaları “The International Ecotourism Society”, “Word Tourism Organization”, “United Nations Environment Programme”, “The Nature Conservancy’s Ecotourism Program”, “Center on Ecotourism and Sustainable Development”, “Tourism Queensland Corporate” gibi konu ile ilgili kurum ve kuruluşların temel yaklaşımları esas alınarak yapılmıştır (<http://www.eotourism.org>., <http://www.world-tourism.org/index.htm>, <http://www.uneptie.org/pc/tourism>, <http://www.tq.com.au/ecotourism>, <http://www.nature.org/aboutus/travel/ecotourism>, <http://www.ecotourismcesd.org>). Böylece, Bartın ilinin sahip olduğu “Doğal ve Kültürel Miras” özelliklerine bağlı olarak, Bartın ilinde uygulanabilir ekoturizm faaliyet türleri belirlenmiştir. Bunları şu şekilde özetlemek mümkündür (Şekil 4-5).

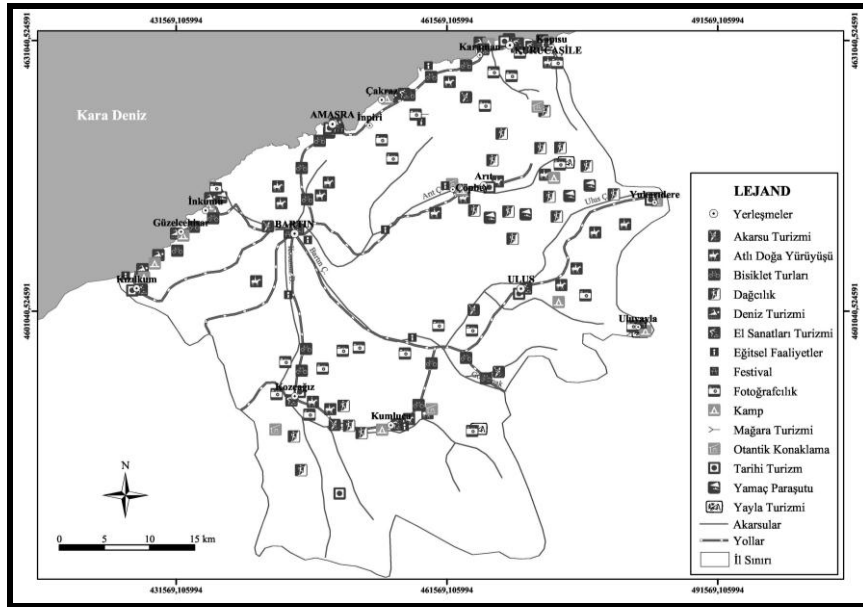
Tablo 1 : Bartın ilinin doğal ve kültürel miras envanter özeti.

	Doğal Miras	Kültürel Miras
Bartın Merkez İlçesi	Çöme Boğazı, Gergece Kaya Şelalesi, Çöpbey Şelalesi ve Dev Kazanları, Arıt yaylası, yapısal jeomorfoloji unsurları, Doğal Peyzaj	Tarihi Evler, Köprüler, Camiler, Aya Nikolas Kilisesi, Türbeler, “ <i>Odalar yanı</i> ” tarihi yeraltı çarşısı, Ahşap yapı mimarileri, Tel Kıрма Çalışmaları, Keten, Kilim-Halı ve Kumaş Dokumacılığı, Geleneksel Yapı Mimarisi, Ahşap ve Metal İşlemeciliği, Yaylacılık, Festivaller.
Amasra İlçesi	Amasra Limanı, İnkum, Güzelcehisar, Mugoda, Kızılkum, Çakraz plajları, Gürcüoluk Mağarası (İmpiri Yakınları)	Tarihi miras (Hellenistik, Roma, Bizans, Ceneviz, Osmanlı dönemlerine ait; kale, kilise, manastır, Anıt, tarihi çarşısı-bedesten, müze, vb.), Geleneksel yapı mimarisi, Karakteristik tekne imalathaneleri,
Kurucaşile İlçesi	Kurucaşile limanı ve plajı, Gökçekale koyu, Tekkeönü, Kapısu plajları, Gölderesi, Karaman, Çambu Yalısı, Gökyar dip şelaleleri, Mağaralar.	Tekne imalathaneleri, ahşap işlemeciliği, Kromna dönemi tarihi kalıntıları, bayram, düğün, nişan töreni gelenekleri
Ulus İlçesi	Uluyayla ve Mağaraları, Ardıç yaylası, Ulukaya Şelalesi ve Kanyonu, Aksu şelalesi, Doğal bitki örtüsü, Yukarıdere çevresindeki plato ve dağlık alanları , Doğal Peyzaj	Tel Kıрма Çalışmaları, Dokumacılık, Ahşap Yapı Mimarisi, Ahşap İşlemeciliği, Yaylacılık, Festival ve Diğer Organizasyonlar

Bartın İlinin Ekoturizm Potansiyelinin Belirlenmesi

Şekil 4: Bartın ili Doğal ve Kültürel Miras türlerinin örneklerine ait dağılış haritası

Şekil 5: Bartın ili için ekoturizm türlerinin örneklerine ait dağılış haritası

■ **Doğa Yürüyüşü:** Arıt, Ulus, Kocanaz, Gökırmak vadileri doğa yürüyüşü için uygun parkurlara sahiptir. Arazi eğim şartlarının da dikkate alınarak güçlük dereceleri farklı yürüyüş parkurları çizilebilir (Foto 1).

Foto 1: a- Arıt havzası

b- Ulus havzası

■ **Atlı Doğa Yürüyüşü:** Doğa yürüyüşü için uygun arazi yapısına sahip vadiler ve ayrıca plato yüzeyleri de bu tür faaliyet için uygun doğal şartlar sunar (Foto 2).

Foto 2: a- Arıt havzası

b- Kozcağız – Kumluca Platoları

■ **Dağcılık:** Özellikle Arıt ve Ulus vadilerini çevreleyen yüksek ve eğim değerleri değişken olan platoluk ve dağlık alanlar bu tür faaliyet için uygundur. Farklı tecrübe düzeylerine sahip dağcılar için, güçlük dereceleri değişken olan farklı parkurlar oluşturulabilir (Foto 3).

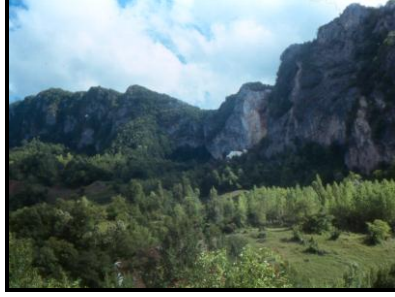

Foto 3: a- Arıt vadisi

b- Ulus vadisi

■ **Bisiklet Turları:** Bu uygulamalar için, arazi eğim şartlarının dağ bisikleti için uygun olduğu ve aynı zamanda doğal miras karakteri taşıyan fiziki coğrafya özelliklerinin ön plana çıkarılacağı parkurlar hazırlanmalıdır. Ulus vadisi, Bartın-Amasra hattı, Güzelcehisar-Kızılkum hattı, Kozcağız - kumluca hattı, bisiklet turları için güzergah projelendirmelerinin yapılabileceği hatlardır (Foto 4).

Foto 4: a- Uluyayla

b- Ulus çayı yukarı çığı

■ **Yamaç Paraşütü:** Tektonik ve yapısal diklikler, vadiler, plato yüzeylerini birbirinden ayıran yamaç arazileri rüzgar ve bakı faktörleri de dikkate alınarak yamaç paraşütü için planlanabilir. Ulus vadisi yukarı çığırının kuzey yamaçları, Arıt vadisi yamaçları, İnkum yüksek diklikleri, Amasra'nın Karadeniz'e bakan yükselteri uygun lokasyonlar olarak değerlendirilebilir (Foto 5).

Foto 5: a- Ulus vadisi kuzey yamaçları

b- Ulus vadisi

■ **Mağara Turizmi:** Bartın ili sınırları içinde, özellikle kireçtaşının yaygın olarak yer aldığı arazilerde erime boşluklarının oluşturduğu değişik boyutlarda mağaralar vardır. Bu mağaralar ekoturizm esasları çerçevesinde değerlendirilebilir. Bunlardan en tipik olan örnekleri ise Gürcüoluk ve Uluyayla mağaralarıdır (Foto 6).

Foto 6: a- Uluyayla Mağarası (Ulus)

b- Gürcüoluk Mağarası (İmpiri)

■ **Yayla Turizmi:** Farklı yükselti kademelerine sahip plato yüzeylerinde, doğal peyzajı görselliği çok yüksek olan alanlar vardır. Artı, Ulus, Kozcağz ve Kumluca civarları bu amaç için uygun doğal ortamlara sahiptir(Foto 7).

Foto 7: Uluyayla

■ **Akarsu Turizmi (Kano, Rafting ve Balık Avcılığı) :** Bartın Çayı ve kollarının drenaj özellikleri bu tür faaliyetler için uygundur. Bartın Çayı, debisinin arttığı veya eğim değerlerinin %0.1 ve altında olup akışın hemen hiç olmadığı bölümleri ile debi çeşitliliğine sahiptir. Bu özelliği akarsu turizminin farklı uygulamaları için zengin alternatifler sunar (Foto 8).

Foto 8: a- Bartın çayı liman mevki

b- Bartın çayı yalı mevki

■ **Deniz Turizmi:** Amasra ve Kurucaşile Karadeniz kıyılarındaki doğal plajlar, tüm su-deniz sporları (yüzme, dalma, yelken, balık avcılığı, vb) için uygun potansiyele sahiptir (Foto 9) .

Foto 9: a- Kurucaşile plajı

b- İnkum doğal plajı ve kıyı özelliği

■ **Eğitsel Faaliyetler (Akademik ve/veya Akademik olmayan)**

; Bartın ili, Fiziki Coğrafya (jeomorfoloji, toprak, bitki, iklim, hidrografya) ve Beşeri Coğrafya (nüfus, yerleşme, iktisadi ve ekonomik faaliyetler, kültür, alışkanlıklar, gelenek ve görenekler, vb.), Jeoloji (Tektonik, stratigrafi ve petrografi), Orman (tür, dağılış ve işletme özellikleri, vd.), Peyzaj mimarlığı, Tarım, Şehir plancıları, Tarih (farklı dönemlere ait), Sosyoloji vb. bilim dalları için tip uygulamaların yapılabileceği zengin alternatif imkanlara sahiptir (Foto 10).

Foto 10: a- Ulus vadisi

b- Çakraz kıyıları

Foto 10: c- Mogada kıyıları (Güzelcehisar)

■ **Doğa ve Yaban Hayatı Fotoğrafçılığı :** Bartın ili platoları ve dağlık alanları, yaylalar, dağ köyleri Amasra ve Kurucaşile alçak ve yüksek kıyıları, Bartın Çayı vadileri ve boğazlar, Ulukaya ve Çöpbey şelaleleri, akarsu peyzajı ile bu alanların biyocoğrafya özellikleri ekoturizmin bu faaliyet türü için uygun şartlara sahiptir. (Foto 11).

Foto 11: a- Çöpbey şelalesi ve karstik erime şekilleri

b- Ulukaya şelalesi

■ **Kamp ve otantik konaklama faaliyetleri:** Bartın ili, sahip olduğu doğal miras özelliklerinin zengin görselliği ve kampçılık standartları ile ekoturizm faaliyetlerine müsait alternatifler sunar. Bartın ilinde özellikle yaylalarda ve dağ köylerindeki geleneksel yaşam tarzı halen korunmaktadır.

Buralarda yaşayan halk da bu tür ekoturizm faaliyetleri için son derece bilinçli ve yönlendirmeye açık insanlardır. Gelen misafirler, orijinal özellikleri bozulmadan restore edilmiş, karakteristik eski yapılarda konaklayıp, yerel gelenek ve görenekleri tüm yaşam çevresi ile yaşayarak ekoturizm faaliyetini hayata geçirebilirler (Foto 12).

Foto 12: Yukarı dere köyü tarihi evleri

■ ***Tarihi Turizm*** : Bartın ili ve çevresinin tarihi mirası geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Özellikle Amasra ilçesinde Hellenistik, Roma, Bizans, Ceneviz, Osmanlı dönemlerine ait, tarihi turizm kıymeti taşıyan çok sayıda eser vardır (Foto 13).

Foto 13: a- Kuşkayası Anıtı

b- Tarihi evler

■ **İnanç Turizmi** : Bartın ilinde camii, türbe ve dini ziyaret yerleri, ekoturizm mantığında değerlendirilmesi mümkün olan imkanlardır (Foto 14).

Foto 14: a- İç kale Mescidi

b- Fatih Camisi

■ **Yerel El Sanatları** : Tel kırması, dokumacılık, peşkir işleciliği, ahşap ve metal işçiliği ekoturizm mantığı içinde değerlendirilerek, yerel halk için gelir getiren bir imkan olarak değerlendirilebilir (Foto 15).

Foto 15: a- Bartın yöresel dokumacılık

b- Kozcağız dokuma atölyesi

■ **Festival ve Diğer Yerel Organizasyonlar** : Bartın ili sınırları içinde halen bir çok yayla şenlikleri, festivaller ve spor

organizasyonları her yıl tekrarlanmaktadır. Bu organizasyonlar da ekoturizm anlamında imkanlara sahiptir (Foto 16).

Foto 16: a- Bartın çiçek festivali

b- Sandal ve Yüzme yarışları (1942)

Sonuç

Bartın ili, sahip olduğu doğal ve kültürel mirası dikkate alındığında, ekoturizm uygulamaları için zengin bir potansiyel arz eder. Ekoturizm, Bartın ili ekonomisi için katkı sağlayacak alternatiflerden biri olabilir.

Öneriler

- Bu çalışma Bartın ili için bir ekoturizm projesi değildir. Sadece Bartın ilinin ekoturizm potansiyeli araştırılarak, burada özetlenmeye çalışılmıştır. Doğru ekoturizm hedefleri seçilmeli ve o hedefler için ekoturizm projeleri geliştirilmelidir.
- Bartın için ekoturizm projeleri, gerekli bilimsel ve teknik yeterliliğe sahip, kamu ve özel sektör tarafından desteklenen multidisipliner bir ekip tarafından gerçekleştirilmelidir.
- Üretilen projelerin;
  - Ekoturizm temel hedeflerini esas almaları,
  - Projelerin verimli uygulanabilmesindeki temel prensipler doğrultusunda kontrol ve takibinin yapılmasının göz ardı edilmemesi gerekir.

KAYNAKÇA

- Schaller,D.T.,1995, Indigenous Ecotourism and Sustainable Development:The Case of Río Blanco, Ecuador, Department of Geography University of Minnesota.
- Shepherd,N.,1994, Sustainable Development of Environmental Tourism Case Study from Phuket, South East Asian Seminar on the Management of Coastal Cities and Towns, Pattaya, Thailand
- Shores, J.N.,1999-2001, The Challenge of Ecotourism: A Call For Higer Standards, San Jose, California, USA
- Turoğlu,H.,2000, Doğal Ortam Analizi ve Düzenleme-Planlama Çalışmaları (Naturel environment assessment and organizing-planning studys), Coğrafya Dergisi, Sayı: 8, sf: 201-212, İ.Ü.Edeb.Fak.Coğrafya Bölümü, İstanbul.

İlgili Web adresleri

- <http://www.ecotourism.org>
- <http://www.tq.com.au/ecotourism>
- <http://www.uneptie.org/pc/tourism>
- <http://www.eduweb.com/schaller/RioBlancoSummary.html>
- <http://www.ee/ecotourism/index.html><http://www.ee/ecotourism/index.html>
- <http://www.voyagecanada.ca/><http://www.voyagecanada.ca/>
- <http://www.world-tourism.org/index.htm>
- <http://www.nature.org/aboutus/travel/ecotourism>
- <http://www.ecotourismcesd.org>